

Knud Rasmussen blev født den 7. juni 1879 i ~~Jakobshavn~~ i Nordgrønland. Hans far var misjonsøren Christian Rasmussen og hans mor tilhørte den norske slekt Fleischer som har avgitt mange fremragende embedsmenn til Grønland. Hans mor hadde også eskimoisk blod i sine årer, og hun talte eskimoisk og følte sig på mange måter som innfødt. Også Knud Rasmussen behersket til fullkommenhet det grønlandske sprog og hans tanker og følelsesliv var også eskimoisk. Han var gjennomtrengt av en dyp kjærlighet til Grønland og befolkningen deroppe. ^{Meget} ~~Allerede~~ tidlig bestemte han sig for å bli Grønlandsforsker og ofre sit liv for eskimoenes materielle og kulturelle fremgang. Allerede i 1900 begynte han sine arktiske ferder. Han drog da op til Finnmarken, hvor han opholdt sig vinteren 1900-1901 for å studere renavl med henblikk på senere å innføre tamrenhold i Grønland. I 1902-1904 deltok han i den litterære Grønlandsekspedisjon under ledelse av den kjendte danske grønlandsforsker Mylius-Erichsen. Ekspedisjonen overvintret hos eskimoene ved Kapp York under overordentlig vanskelige forhold. Allerede på denne tur viste han sig å ha fremragende betingelser som arktisk forsker og særlig for reiser blant eskimoene. Han behersket fullstendig den eskimoiske reise-teknikk og forstod å omgås eskimoene som en av deres egne. Dette gjorde at han meget lett vant deres fortrolighet og kunde trenge inn i deres følelser og tankeliv som ingen annen. Dertil kom at han hadde fremragende evner som forfatter. Hans bøker, både de videnskapelige og de mere populære reiseskildringer er overordentlig fengslende lesning. Han var ~~alltid~~ rikere utrustet enn nogen annen til å ^{na} ~~ta fatt~~ på det mål han hadde satt sig. ^{Dette} ~~og som~~ gikk ut på å besøke og studere samtlige eskimoer både på Grønland og langs ~~AMERIKAS~~ det amerikanske fastlands nordkyst, et mål som det også lykkedes ham å nå.

~~Efter han kom hjem fra den litterære grønlands-~~
~~ekspedisjon var~~ ^{var} ~~Hele~~ hans ~~selv~~ liv viet forskningen. Den ene reise fulgte på den annen, slag i slag. Hjemme var han bare så lenge at han fikk tid til å bearbeide resultatene av de fullførte ferder og få dem ut i trykken. Hans viktigste reiser var følgende:

Til sydgrønland i 1905 sammen med to norske lapper for å undersøke betingelsene for renavl.

I 1906 en ny reise til Finnmark og Lappland.

1906-08 til eskimoene ved Smith Sund ~~for å sammenligne sagn.~~

I 1909-10 opprettet han den private handels- og misjonsstasjon Thule ved Smith Sund. Denne stasjon hadde altså ikke noget med Grønlands Styrelse og den Grønlandske handel å gjøre. Den lå utenfor det område som dengang blev ansett for å henhøre under den danske stat. Thulestasjonen har spillet en ~~overordentlig~~ stor rolle for Knud Rasmussens senere ekspedisjoner, dels som utgangspunkt for hans reiser og dels ved at ~~den~~ overskuddet av handelen skaffet ham midler til å bekoste ekspedisjonene. ~~Som følge derav~~ ^{derfor} kalte han alle sine senere ekspedisjoner for Thule-ekspedisjoner og det er ikke mindre enn 7 slike han har foretatt.

1. Thule-ekspedisjon 1912-13 gikk over innlandsisen til Independencefjord ^{og} Peary Land og han fikk tilslutning til arbeidsområdet for Mylius-Erichsens Danmark-ekspedisjon.

2. Thule-ekspedisjon i 1917 til Grønlands nordkyst.

3. Thule-ekspedisjon 1919 hadde som formål å legge ut depoter for Roald Amundsen på Grants land. Den blev organisert av Knud Rasmussen og ledet av Godfred Hansen.

Den 4. gikk til Angmagssalik på østkysten av Grønland.

Den 5. av disse ekspedisjoner er den største av alle Knud Rasmussens ekspedisjoner. Den varte fra 1921-1924 og hadde som oppgave å besøke alle eskimostammer mellom Atlanterhavet og

Stillehavet på sledereisen langs Nordvestpassasjen.

Den 6. (1931), 7. (1932) og 8. (1933) ^{Thule-ekspedisjon} var foranlediget av Grønlandsstriden og hadde som arbeidsfelt Sydøstgrønland mellom Kap Farvel og Kangerdlugssuak. Det var store ekspedisjoner med et par skiber og flyvemaskiner. Ekspedisjonens oppgave var kartlegning, naturhistoriske undersøkelser og eskimostudier.

Under sine to siste reiser til Grønland har han også beskjeftiget sig med filmoptagelse. Ifjor organiserte han en stor tysk filmekspedisjon til Vestgrønland og i år optok han blant Angmagssalikeskimoene en film som han selv hadde skrevet manuskriptet til. Det var under dette arbeide han pådrog sig den sykdom som skulde få en så tragisk utgang.

Av Knud Rasmussens litterære produksjon kan nevnes følgende: Nye mennesker (1905), / Myter og sagn fra Grønland (3 b. 1921-1925), Fra Grønland til Stillehavet (2 b. 1925-1926).

Knud Rasmussen var et overordentlig charmerende og elskværdig menneske som hadde mange venner også her i Norge. Hvor godt anskreven han var her hos oss fremgår best derav at han blev utsett til å holde talen ved Geografisk selskaps minnefest etter Nansens død, et opdfag som han skilte sig fra på en fremragende måte.

På grunn av sine store interesse for eskimoenes timelige og åndelige vel kom han ofte i konflikt med Styrelsen av Grønland, men tiltross herfor var han helt ut f dansk i sitt syn på Grønlandsstriden. Han var bl.a. også medlem av den danske Grønlandsdelegasjon i Haag. Men han var stor nok til også å kunne forstå standpunkter som han ikke selv delte. Under Grønlandsstriden optrådte han aldri uteskende overfor Norge som så mange andre av de danske Grønlandsforskere. Jeg kan ikke minnes å ha sett en ~~eneste~~ eneste avisuttalelse av ham direkte angående Grønlandssaken.

Verden har i Knud Rasmussen tapt en fremragende polarforsker og den største kjenner av eskimoene, Danmark en av sine store sønner. Også vi nordmenn deltar i sorgen over Knud Rasmussens altfor tidlige bortgang.

Alf Høe (Lign)